

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

اصول فقه (مظفر)

سنت و حجیت اجماع

جلسه ۳۵۲

استاد شفیعی

سنت و حجیت اجماع

با توجه به بحث گذشته، تنها راه برای حجیت بخشیدن به اجماع سنت بود که حالا به بررسی این راه می پردازیم.

بررسی سنت در حجیت دادن به اجماع

اعتماد مجمعیین یا به سنت محکیه (خود فعل، قول و تقریر امام) می باشد یا سنت حاکیه (روایتی که فعل و قول و تقریر معصوم را حکایت کرده باشد).

در زمان ما (زمان غیبت) امکان ندارد و کسی هم نمی تواند ادعا کند.

اگرچه امکان دارد ولی احراز آن که یقین آور باشد ممکن نیست و نمی تواند راه چاره باشد.

در زمان خود معصوم هم نمی شود، چون احتمال آن که آنها به سنت حاکی استناد کرده باشد هست کما اینکه احذ روایت از فقها در آن زمان هم متداول بوده است.

احتمال دارد که مجمعیین به سنت حاکیه استناد کرده باشند.

سنت حاکیه: یعنی روایتی که متضمن بیان فعل و قول و تقریر معصوم است.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

مرحوم مظفر: این احتمال از دو جهت سندی و دلالتی محل اشکال است.

اشکال سندی بر استناد به سنت حاکیه

احتمال دارد مجمعی بر خبری اتفاق کرده باشند که حجیت آن نزد معاصرین معتبر نباشد (مثلاً شاید

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

معقد اجماع روایت حسن باشد، و ما روایت حسن را معتبر ندانیم.)

اشکال دلالتی بر استناد به سنت حاکیه:

لو سلمنا که سند صحیح باشد، دلالت آن روایت یا نص بوده یا ظاهر.

دلالت نص بر مراد واضح است (ولی همچین نصی به دست ما نرسیده است)

و اما اگر ظاهر بوده، دلالتش بر مقصود واضح نیست، زیرا در کلامی که ظاهر باشد، احتمال خلاف

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

وجود دارد.

کما اینکه قدماء از ظاهر روایات؛ نجاست ماء بئر را استظهار نمودند، و متاخرین، خلاف آن را.

با این احتمال، دلالتش مشکوک خواهد شد؛ و مشکوک الدلاله هم حجیتی ندارد.

خلاصه کلام: طبق فرمایش مصنف، احراز موافقت امام با اجماع؛ نادر، بلکه محال است.

و این ادعای مرحوم مظفر با اقامه برهان سبر و تقسیم، ثابت گشت.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv